

2006. június 1., csütörtök

8. rámutat, hogy a kétoldalú tárgyalásoknak nincs alternatívája, és hogy az egyoldalú cselekvések alááshatják a tartós és átfogó rendezésre irányuló erőfeszítéseket;
9. ismételten elítéli a telepek további terjeszkedését, különösen Kelet-Jeruzsálemben, és az 1967-es határon túli fal építését, ami ellentétes a nemzetközi joggal és akadályozza a párbeszédre alkalmas légkör viszaállítását, valamint felhív a terjeszkedés azonnali leállítására;
10. felhívja az érintett feleket a megbékélést célzó útiterv teljes körű végrehajtására, és felhívja a Kvartetet, hogy ösztönözze az abban meghatározott szilárd és végleges béke megállapodáshoz vezető, a közelkeleti konfliktus igazságos és tartós megoldására irányuló tárgyalásokat;
11. támogatja a Bizottság és a Tanács építő jellegű hozzáállását, amellyel a Kvartetten belül hozzájárultak a Palesztin Hatósággal való jövőbeli kapcsolatok feltételeinek megteremtésében;
12. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezen állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a KKBP főképviselőjének, a tagállamok kormányának és parlamentjének, a Palesztin Hatóság elnökének, a Palesztin Törvényhozó Tanácsnak, a Knesszetnek és az izraeli kormánynak, az Egyesült Államok kormánynak, az Orosz Föderáció kormánynak és az ENSZ főtitkárának.

P6_TA(2006)0238**EU–USA transzatlanti partnerségi megállapodás****Az Európai Parlament állásfoglalása Az EU-Egyesült Államok kapcsolat transzatlanti partnerségi megállapodás keretén belüli javításáról (2005/2056(INI))**

Az Európai Parlament,

- tekintettel az EK–Egyesült Államok kapcsolatairól szóló, 1990-es transzatlanti nyilatkozatra és az 1995-ös új transzatlanti menetrendre,
- tekintettel az Európai Tanács 2004. december 16–17-i brüsszeli ülésének következtetéseire, különösen a „Hatékony multilaterális muson alapuló nemzetközi rend” és a „Partnerekkel való együttműködés” című részekre,
- tekintettel az Európai Unió állam- és kormányfőinek, valamint az Egyesült Államok elnökének 2005. február 22-i brüsszeli találkozóját követő nyilatkozatokra,
- tekintettel a 2005. június 20-i washingtoni EU-Egyesült Államok csúcstalálkozó eredményére,
- tekintettel a transzatlanti kapcsolatokról szóló 2005. június 9-i állásfoglalására ⁽¹⁾, és korábbi, 2001. május 17-i ⁽²⁾, 2001. december 13-i ⁽³⁾, 2002. május 15-i ⁽⁴⁾ és 2003. június 19-i ⁽⁵⁾ állásfoglalásaira, a Tanácshoz intézett, a guantánamói foglyok tisztességes eljáráshoz való jogáról szóló 2004. március 10-i ajánlására ⁽⁶⁾, a Guantánamóról szóló, 2006. február 16-i állásfoglalására ⁽⁷⁾, valamint 2004. április 22-i ⁽⁸⁾ és 2005. január 13-i ⁽⁹⁾ állásfoglalásaira,
- tekintettel az USA Kongresszus Képviselőházának a transzatlanti kapcsolatokról szóló 2005. február 9-i 77. állásfoglalás-tervezetére,
- tekintettel az „Erősebb EU-Egyesült Államok partnerséget és nyitottabb piacot a 21. században” (COM(2005)0196) című 2005. május 18-i bizottsági közleményre,

⁽¹⁾ HL C 124. E, 2006.5.25., 556. o.

⁽²⁾ HL C 34. E, 2002.2.7., 359. o.

⁽³⁾ HL C 177. E, 2002.7.25., 288. o.

⁽⁴⁾ HL C 180. E, 2003.7.31., 392. o.

⁽⁵⁾ HL C 69. E, 2004.3.19., 124. o.

⁽⁶⁾ HL C 102. E, 2004.4.28., 640. o.

⁽⁷⁾ Elfogadott szövegek, P6_TA(2006)0070.

⁽⁸⁾ HL C 104. E, 2004.4.30., 1043. o.

⁽⁹⁾ HL C 247. E, 2005.10.6., 151. o.

2006. június 1., csütörtök

- tekintettel eljárási szabályzata 45. cikkére,
 - tekintettel a Külügyi Bizottság jelentésére, az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság és a Jogi Bizottság véleményére(A6-0173/2006),
- A. mivel a transzatlanti partnerség az Unió külpolitikájának sarokköve;
- B. mivel a transzatlanti partnerség olyan közös értékeken alapul, mint a demokrácia, az emberi jogok és a jogállamiság, valamint a fenntartható gazdaságok és a fenntartható fejlődés támogatása; mivel ezek az értékek továbbra is fontos szerepet játszanak a transzatlanti partnerség alapjainak minden jövőbeli vizsgálatában; és mivel az Egyesült Államokat fel kell szólítani az EU által előmozdított és fenntartott értékek – mint például a halálbüntetés tilalma és a Nemzetközi Büntetőbíróság védelme – elfogadására;
- C. mivel – tekintet nélkül a jelenleg létező globális kockázatok és fenyegetések részben eltérő értelmezéseire – szükség van a világban a szabadság és a demokrácia előmozdítására, és meg kell felelni az olyan kihívásoknak, mint a nemzetközi biztonság megteremtése, a szegénység felszámolása, a fejlődés támogatása, a globális leszerelési erőfeszítések, az emberi jogok védelme, a globális egészségügyi kockázatokkal való szembeszállás, a környezetvédelmi kérdések megoldása és az energiabiztonság megteremtése, a nemzetközi terrorizmus és a szervezett bűnözés elleni küzdelem, valamint a tömegpusztító fegyverek elterjedésének megakadályozása;
- D. mivel mindkét partner érdeke, hogy a meglévő nemzetközi szerződések, és a nemzetközi intézmények hatékony munkája, különösen az ENSZ rendszere révén – az ENSZ Alapokmányával összhangban – együttes erővel szembeszálljon a közös fenyegetésekkel és kihívásokkal;
- E. mivel – a nemzetközi rend állapotáért mindkét felet terhelő felelősséget szem előtt tartva – alapvető fontosságú, hogy partnerségük szilárd, fenntartható és teherbíró együttműködési alapokra épüljön;
- F. mivel a nemzetközi terrorizmus elleni küzdelem során fontos kiemelni az emberi jogokat és alapvető szabadságokat szabályozó nemzetközi jog és egyezmények teljes mértékű tiszteletben tartásának fontosságát, valamint fontos rávilágítani a nemzetközi jogban a nemzetközi terrorizmus kihívására megfelelőbb válaszokat nyújtó új és megfelelőbb megoldások és az azokról folyó párbeszéd, valamint a terrorfenyegetettség leküzdésére alkalmas az említett jogokat és szabadságokat teljes mértékben tiszteletben tartó új jogi eszközök fontosságára;
- G. mivel – ahogyan azt az európai biztonsági stratégia egyértelművé teszi – a transzatlanti partnerség és a NATO nagyon fontos a kollektív biztonság szempontjából;
- H. mivel az EU intézményei, a tagállamok, az Egyesült Nemzetek és a közvélemény több ízben felszólított a Guantánamo-öbölben lévő fogolytábor haladéktalan bezárására, sürgetve, hogy minden fogollyal a nemzetközi humanitárius joggal összhangban bánjanak, és ügyüket a lehető leghamarabban tisztességes és nyilvános tárgyaláson, illetékességgel bíró, független és pártatlan törvényszék előtt tárgyalják;
- I. mivel az EU és az Egyesült Államok a világ legnagyobb kétoldalú kereskedelmi (2003-ban termékek és szolgáltatások terén mintegy 600 000 millió EUR) és befektetési (2003-ban mintegy 1 400 000 millió euró partnerségét képezik, és az EU-ban és az USA-ban 14 millió munkahely függ a transzatlanti kereskedelmi kapcsolatokról (a Bizottság szerint);
- J. mivel a fent említett kapcsolatokról eredő kölcsönös, nagymértékű gazdasági függés tükrében a lisszaboni menetrendre olyan törekvésként kell tekinteni, amely Európát kiemelten versenyképes és tudásalapú gazdasággá alakítja és a közös piacok növekedésének elősegítésével a transzatlanti partner-ségnek is javára válik;

2006. június 1., csütörtök

- K. mivel az Egyesült Államok tíz EU-tagállam vonatkozásában – beleértve az Európai Unióhoz 2004. május 1-én csatlakozott tíz tagállamból kilencet – továbbra is fenntartja az egyoldalú vízumkötelezettséget, ezzel gátolva a transzatlanti kötelekeket, állandósítva az EU-polgárok közötti egyenlőtlenséget, és sugallva, hogy nem bízik az Európai Unió saját vízumszabályozásában;
- L. mivel jelenleg mindkét partner jelentős támogatást nyújt a közel-keleti és a mediterrán régióknak, amelyből mintegy 3000 millió eurót támogatás és hitel formájában az EU, és mintegy 2 200 millió USD-t az USA nyújt, mivel mind az Európai Unió, mind pedig az Egyesült Államok külpolitikájának központi stratégiai célja az kellene legyen, hogy a Közel-Keleten az emberi jogokat tiszteletben tartó és politikai pluralizmust biztosító demokratikus társadalmak békésen fejlődjenek, és mivel szükséges volna e támogatások hatékonyabb összehangolása, és azoknak a konfliktusok megoldására, a demokrácia és a fenntartható fejlődés ösztönzésére való célzottabb összpontosítása;
- M. mivel az osztrák elnökség hangsúlyozta annak szükségességét, hogy a parlamenti képviselőket, valamint az európai és az amerikai civil társadalom képviselőit nagyobb mértékben vonják be a transzatlanti partnerségbe;

Az EU–USA partnerség általános kerete

1. hangsúlyozza annak szükségességét, hogy a transzatlanti partnerség alapjait frissítsék azáltal, hogy a meglévő új transzatlanti menetrendet egy 2007-ben hatályba lépő transzatlanti partnerségi megállapodással helyettesítik; meggyőződése, hogy csak ilyen megállapodások útján lehet a transzatlanti kapcsolatot határozott intézményi keretek közé rögzíteni, amelyek lehetővé teszik a partnerek számára közös céljaik következetesebb és stabilabb megvalósítását; úgy véli, hogy csak egy ilyen megállapodás teszi lehetővé a jelenleg folyó sokféle és koordinálatlan kezdeményezés átfogó átalakítását és összehangolását, és hogy más nemzetközi szereplőket is ösztönözne a demokrácia, az emberi jogok, valamint a jogállamiság létfontosságú elveivel való azonosulásra;
2. ebben a vonatkozásban sürgeti, hogy a partnerek minden szinten kezdjék meg az új transzatlanti menetrend hiányosságainak, kudarainak és eredményeinek átfogó értékelését, különös tekintettel a közös EU–USA cselekvési tervben szereplő kiemelt intézkedésekre, hogy a transzatlanti partnerség pontosabban meghatározott és megfoghatóbb alapokra épüljön;
3. szintén hangsúlyozza, hogy a közelgő 2006. júniusi EU–USA csúcstalálkozóknak haladéktalanul ki kell tűznie az akadályok nélküli transzatlanti piac 2015-re történő megvalósítását, ahogyan azt a Parlament, az amerikai Kongresszus, valamint vezető politikusok, a tudományos és üzleti élet érdekelt szereplői többször is szorgalmazták;
4. úgy véli, hogy ilyen messzemenő kezdeményezések megvalósítására feltétlenül szükség van, különösen az EU–USA gazdasági kapcsolatainak vonatkozásában; hangsúlyozza annak szükségességét, hogy a transzatlanti kapcsolatoknak közvetlen hatása legyen az EU–USA kapcsolat globális és kétoldalú érdekeiből és értékeiből adódó célok megvalósítására;
5. ezért úgy ítéli meg, hogy a 2005. június 20-i washingtoni EU–USA csúcstalálkozón elfogadott nyolc közös nyilatkozat, valamint az esetleges további közös fellépések jobban integrálhatók és hatékonyabban követhetők a javasolt transzatlanti partnerségi megállapodás keretében;
6. ugyanezen okból sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a Bizottság 2005. május 18-i közleménye – annak ellenére, hogy jó irányba haladt – nem mutatott kellő meggyőződést és elszántságot a végső cél elérésére, hogy a transzatlanti partnerséget a transzatlanti partnerségi megállapodás – mint a megfelelő intézményi és politikai keret – megkötésével javítsa; felszólítja ezért a Bizottságot egy újabb közlemény megfogalmazására, amely hangsúlyozza az ügy továbbvitelének szükségességét;

A javasolt transzatlanti partnerségi megállapodás politikai dimenziója: a globális és regionális együttműködés „cselekvő közösségének” létrehozása

7. megismétli álláspontját, mely szerint a transzatlanti partnerségi megállapodásnak ki kell bővítenie a politikai, gazdasági és biztonsági téren jelenleg érvényes menetrendet, a globális és regionális együttműkö-

2006. június 1., csütörtök

déshez „cselekvő közösséget” keresve minden olyan területen, ahol mindkét partner közös érdekei és értékei veszélyben forognak; ebben a tekintetben üdvözlö a legutóbbi washingtoni csúcstalálkozóból származó nyolc közös nyilatkozatot, amelyek meghatározzák mindkét fél legsürgetőbb kihívásait; üdvözlö az első szabályozói együttműködési fórum (2006. január 26.) és a szellemi tulajdonnal foglalkozó első munkacsoport (2006. január 26.) keretében folytatott tárgyalásokat, és várja azok három hónap múlva esedékes folytatását, de úgy véli, hogy konkrét intézkedésekre lenne szükség, mint pl. az EU és az USA szakértői között az érintett területeken folytatandó nem hivatalos párbeszéd abból a célból, hogy megvalósítható rövid- és középtávú intézkedéseket dolgozzanak ki e kihívások kezelésére;

8. szintén javasolja a többi fő geopolitikai szereplővel – beleértve Kínát, Indiát, Japánt, Latin-Amerikát és Oroszországot – fenntartott kapcsolatok közös megközelítésének előmozdítását, a letárgyalt fegyverzetellenőrzési és leszerelési megállapodások multilaterális és bilaterális szintű felújítását, valamint az ENSZ és a Biztonsági Tanács reformja iránti aktívabb közös elkötelezettséget;

9. sürgeti, hogy Kína, Oroszország és Ukrajna elsőbbséget élvezzen a technikai támogatások és a jogvényesítésre irányuló képzés terén megvalósuló EU–USA együttműködéssel és koordinációval kapcsolatos lépések tekintetében;

10. úgy véli, hogy az ENSZ Alapokmánya aláírásának 60. évfordulója alkalmából tett nyilatkozatban foglalt ENSZ-rendszerre irányuló támogatás csak akkor erősítheti világszerte az egyetemes demokratikus értékeket, ha a nyilatkozatban és a Biztonsági Tanács határozataiban foglaltakat következetesen alkalmazzák a terepen tapasztalt sokféle fenyegetés és kihívás kezelése során; e tekintetben egyetért azzal, hogy az átlátható, elszámoltatható és képviselői kormányzásnak, a jogállamiságnak és az emberi jogok tiszteletének a terjesztése – ahogyan azok az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatában szerepelnek – stratégiai prioritást és morális kötelezettséget jelent a partnerek számára, és mint ilyen, a partnerség egyedi jellegzettségének kell lennie;

11. ösztönzi a partnereket, hogy tegyenek további közös lépéseket az olyan nemzetközi szerződésekből eredő kötelezettségek ügyében, amelyek az alapvető politikai területeken lefedetik a két partner globális feladataira vonatkozó hatékony többoldalú keret alapjait, mint például a Nemzetközi Büntetőbírósághoz, az éghajlatváltozásról szóló Kiotói Jegyzőkönyvhöz, az emberi jogokhoz a Genfi Egyezményekhez, a kínzás és más kegyetlen, embertelen és megalázó bánásmódok és büntetések elleni ENSZ-egyezményhez, az emberi jogokhoz és alapvető szabadságokhoz (beleértve a halálbüntetés eltörlését), a tömegpusztító fegyverek terjedésének megállításához, a szervezett bűnözés és a csempészet elleni küzdelemhez, a kiadatáshoz, kínzáshoz, az illegális fogva tartáshoz és kiadatáshoz, a menedékjoghoz, a vízumokhoz és a bevándorláshoz stb. kapcsolódó szerződések; sürgeti a partnereket, hogy ratifikálják az összes vonatkozó nemzetközi szerződést, és emelkedjenek felül a közöttük jelenleg fennálló nézetkülönbségeken a felelősségteljes kormányzáson és a jogállamiságon alapuló világrend megközelítésének elemzési, diagnosztikai és politikai aspektusai terén;

12. sajnálatát fejezi ki, hogy az USA kormánya továbbra sem hajlandó semmilyen előremutató nemzetközi egyezményt aláírni az éghajlatváltozást illetően, azonban szerény előrelépésként értékeli, hogy az Egyesült Nemzetek éghajlatváltozási keretegyezményét aláíró felek 2005-ös montreáli konferenciáján kötött megállapodás szerint a jövőben hajlandó lesz a részletes és konstruktív párbeszédre; üdvözlö az USA jogalkotóinak kezdeményezését, hogy kötelező belföldi szabályokat dolgozzanak ki az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának csökkentésére, valamint az amerikai társadalom kulcsszereplői – mint például az államok kormányai, polgármesterek, civil társadalmi szervezetek és az üzleti élet szereplői – által az éghajlatváltozás elleni küzdelemre helyezett növekvő hangsúlyt;

13. ajánlja egy olyan közös stratégia kidolgozását, amely biztosítja az energia- és nyersanyagellátás biztonságát, és amely elsősorban az összes főbb fogyasztó által elfogadott többoldalú politikán, másodsorban az energiaellátás, -termelés és -szállítás sokféleségének elvén alapul;

14. ösztönzi a szorosabb együttműködést Koszovó végső jogállásával kapcsolatban a kapcsolattartásért felelős csoporton belül, tekintettel az ENSZ Biztonsági Tanácsának határozataira és az Európai Unió határozataira, a Balkán szélesebb régiójában a béke, biztonság és stabilitás konszolidációja céljából;

2006. június 1., csütörtök

15. ösztönzi a partnereket, hogy a kvartett által az útiterv kapcsán tett egymást követő kezdeményezésekre építve erősítsék meg a Közel-Keleten a béke, a jólét és a haladás előmozdítására irányuló közös erőfeszítéseiket, minden lépésben biztosítva a kvartett rendszeres, erős, együttes jelenlétét és a magas szintű párbeszédet; hangsúlyozza az újonnan megválasztott palesztin kormányra vonatkozó közös álláspont kialakításának fontosságát, ragaszkodva az erőszak-mentesség elvéhez, Izrael állam elismeréséhez és a korábbi megállapodások és kötelezettségek – többek között az útiterv – elfogadásához; felszólítja Izraelt és a palesztin kormányt, hogy kerüljék az olyan egyoldalú lépéseket, amelyek hátrányosan befolyásolhatják a végső jogi helyzetet; sürgeti a palesztin kormányt, hogy tegyen meg mindent a terrorcselekmények megakadályozásáért, és Izraelt, hogy állítsa le a telepek terjeszkedését, és a válaszfal palesztin területen történő építését; úgy véli, a végső cél elérése szempontjából, azaz, hogy a két demokratikus állam, Izrael és Palesztina békében és biztonságban éljen egymás mellett, alapvetően fontos, hogy az újonnan megválasztott palesztin kormány kötelezze el magát a kvartett által 2006. január 30-án közölt, fent említett elvek mellett; támogatja a Kvartett közelmúltban hozott döntését, hogy támogatja a palesztin népnek közvetlen segílyt folyósító ideiglenes nemzetközi lépéseket;
16. javasolja, hogy tegyenek meg minden szükséges lépést Libanon stabilitásának megerősítésére azáltal, hogy támogatják az ország intézményeit és demokratikus kormányzását; úgy véli, hogy ennek érdekében Libanon saját döntéshozatalát a transzatlanti partnereknek vagy egyéb külső szereplőnek nem szabad felülrni;
17. támogatja a partnerek elkötelezettségét, hogy együttműködnek az iraki hatóságokkal, az ENSZ-szel és más illetékes regionális szereplőkkel azért, hogy Iraknak segítsenek békét, stabilitást és demokráciát teremteni az alkotmányról szóló népszavazás és a törvényhozási választások után; mély aggodalmát fejezi ki az emberi jogok folyamatos megsértése miatt;
18. hangsúlyozza annak szükségességét, hogy a partnerek szoros együttműködésben dolgozzanak az iráni atomprogrammal kapcsolatos ügyön és a régió egészére nézve következetes politikát kövessenek az iráni nép-re, a kormányra, és a demokratikus ellenzék-re összpontosítva; kéri az Egyesült Államokat, hogy vegyen részt az Iránnal folytatott tárgyalásokon; teljes mértékben támogatja az ENSZ Biztonsági Tanács elnökének 2006. március 29-i nyilatkozatát, és az Irán felé tett felszólítást, hogy tegye meg a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség (NAÜ) igazgatótanácsa által előírt lépéseket minden urándúsításhoz kapcsolódó tevékenység felfüggesztésére, és az újrafeldolgozási tevékenységek – ideértve a kutatást és fejlesztést is – NAÜ általi ellenőrzésére; oszítja azt a nézetet, miszerint e lépések hozzájárulnak egy olyan diplomáciai megoldás tárgyalások útján történő kialakításához, amely szavatolja, hogy Irán atomprogramja kizárólag békés célokat szolgál; teljes mértékben támogatja a 2006. március 30-i berlini találkozó következtetéseit, és azon üzenetét, amelyben Iránt felszólítja a nemzetközi aggályok diplomácia útján való kezelésére, ugyanakkor emlékeztet arra, hogy a tárgyalások immár három éve zajlanak, és nem tarthatnak örökké, illetve nem vezethetnek olyan politikához, amely kizárólag a kedélyek csillapítását célozza; úgy véli, hogy az ENSZ Biztonsági Tanácsának további intézkedéseket kell kilátásba helyeznie;
19. ajánlja, hogy vegyék számításba Irán legitim biztonsági érdekeit a transzatlanti partnerek határozott kötelezettségvállalásával alátámasztott, átfogó regionális biztonsági rendszer révén;
20. összehangolt cselekvésre szólít fel Kínával kapcsolatban, különösen azért, mert sürgető feladat, hogy megtalálják az országban a demokrácia előmozdításának módjait, enyhítsék a Tajvannal fenntartott kapcsolatok feszültségét, növeljék Tajvan globális fórumokon való részvételét és támogassák a pekingi hatóságok és a Dalai Láma közötti párbeszédet a tibeti kérdésben való határozott előrelépés érdekében;
21. támogatja az Afrikában a béke, a stabilitás, a jólét és a felelősségteljes kormányzás elősegítését célzó együttműködés érdekében javasolt intézkedéseket, valamint a különböző nemzetközi fórumok keretében tett erőfeszítéseket, mint amilyen a G8/Afrikai Unió cselekvési terv, az EU–Afrikai Békeeszköz vagy az amerikai globális békefenntartó műveletek; javasolja azonban, hogy a partnerek részesítsék elsőbbségben az ENSZ millenniumi fejlesztési céljainak 2015-ig történő megvalósítását afrikai fejlesztési támogatásaik hatékony növelése révén, különösen az oktatás és az egészségügy területén, valamint a nemzetközi segélyalapok erőfeszítéseinek támogatása révén, a szegénység teljes felszámolására; elvárja az afrikai kormányoktól, hogy a demokráciára, jogállamiságra, az emberi jogok tiszteletben tartására, valamint a korrupció elleni küzdelemre vonatkozó kötelezettségvállalás révén maguk is járuljanak hozzá a saját ügyükhöz;
22. úgy véli, hogy az Európai Uniónak és az Egyesült Államoknak politikai prioritásként kellene kezelniük a szegénység jelentős csökkentését, és meg kellene erősíteniük a millenniumi fejlesztési célok 2015-ig történő elérése melletti elkötelezettségüket, valamint azt a korábbi kötelezettségvállalást, hogy legkésőbb 2020-ig GDP-jük 0,7%-át fordítják fejlesztési támogatásokra;

2006. június 1., csütörtök

EU–USA biztonsági és védelmi ügyek

23. hangsúlyozza a NATO szerepét, az EU kül- és biztonságpolitikájával együtt, és azt, hogy a NATO továbbra is a transzatlanti stabilitás és biztonság egyik legfőbb szavatolója; emlékeztet arra, hogy a partnerek érdekében áll a NATO és az EU képességeinek erősítése és hogy különösen a NATO-nak erősítenie kell befolyását mint valódi egyenlőségen alapuló partnerség által jellemzett politikai vitafórum, ésszerű egyensúly megteremtésével a megelőzés, a válságkezelés és a katonai képesség eszközei között; javasolja ezért a NATO és az Európai Unió között biztonsági ügyekben már létező kapcsolat továbbfejlesztését, mindkét szervezet független jellegének tiszteletben tartásával; hangsúlyozza, hogy Alapokmányával összhangban minden katonai beavatkozásra elvben az ENSZ-nek kell megbízást adnia;

24. üdvözli a közelmúltbeli, a 2006-os pénzügyi évre szóló USA nemzeti védelmi felhatalmazási törvényt, amely nem tartalmazza a „vegyen amerikai” rendelkezéseket az üzemanyag felvevő tartályhajók USA légiere számára történő beszerzése vonatkozásában; elismeri azonban, hogy az európai védelmi cégeknek továbbra is nehéz bejutni az USA védelmi piacára, és valódi kétirányú transzatlanti kereskedelem hiányában a védelmi ipari ágazatban nehéz beszerezni az Egyesült Államok védelemmel kapcsolatos technológiáját; ennél fogva úgy véli, hogy az Európai Védelmi Ügynökségnek ajánlania kell, hogy az EU-ban a nemzeti védelmi beszerzési ügynökségek végezzenek több európai beszerzést az európai védelmi ipari és technológiai alap egyes ágazatokban történő erősítése érdekében, valamint a védelmi ágazatban a transzatlanti ipari együttműködés egyensúlyának helyreállítása érdekében;

25. sürgeti a partnereket, hogy folytassák a tárgyalásokat hatékony közös eszköz kifejlesztésére az olyan országokban történt hirtelen és váratlan politikai változásokkal szembeni gyors közös reagálás céljára (beleértve a válságkezelés összes formáját), amelyekben a két partner közös értékei és létfontosságú érdekei érintve lehetnek;

26. kiemeli Európa katonai képességei növelésének fontosságát, a nemzetközi biztonságot, valamint az Európai Unió és az Egyesült Államok közötti jobb politikai és katonai partnerségi kapcsolat kialakítása céljából;

27. üdvözli mindkét partner elkötelezettségét, rávilágítva arra, hogy az ENSZ Biztonsági Tanácsa és az ENSZ egyéb intézményei milyen fontos szerepet játszanak abban, hogy hatékony globális választ találjanak a tömegpusztító fegyverek és hordozórendszereik valamint a hagyományos fegyverek, többek között a kiskaliberű fegyverek és könnyűfegyverek nemzetközi békét és biztonságot fenyegető felelőtlen exportjának és elterjedésének problémájára; ezért hangsúlyozza az atomsorompó program megerősítését célzó munka folytatásának szükségességét, és azt, hogy erőfeszítéseket kell tenni a vonatkozó szerződések és egyezmények, különösen a gyalogsági aknákat betöltő ottawai egyezmény általános érvényesítésére irányuló céltudatos munka, valamint a ballisztikus rakéták elterjedése elleni hágai magatartási kódexnek való megfelelés valamint a kiskaliberű fegyverekről és könnyűfegyverekről szóló ENSZ cselekvési program végrehajtása és a nemzetközi fegyverkereskedelmi szerződés megkötésének irányában; arra ösztönzi az Egyesült Államokat, hogy ratifikálja az atomkísérletek beszüntetéséről szóló átfogó szerződést;

28. ajánlja egy új, a terrorizmus jelenségét megfelelően meghatározó nemzetközi jogi eszköz, valamint a terrorizmus ellen a nemzetközi társadalom által folytatott küzdelem hatékony és jogszerű az emberi jogokat és az alapvető szabadságokat teljes mértékben tiszteletben tartó módszereinek kidolgozására irányuló munkálatok felgyorsítását;

29. ösztönzi az Európai Uniót és az Egyesült Államokat az együttműködés folytatására a tömegpusztító fegyverek elterjedésének megakadályozására vonatkozó nemzetközi megállapodások átfogó rendszere irányában annak érdekében, hogy közösen erősítsék meg az atomsorompó egyezményt mint fő eszközt a nukleáris fegyverek terjedésének megelőzésében, sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy e tekintetben nem jött létre közös álláspontra az atomsorompó-szerződés 2005. évi felülvizsgálati konferenciáján, és javasolja, hogy minden lehetséges eszközzel mozdítsák elő az ENSZ Biztonsági Tanácsa 1540(2004) számú határozatának teljes végrehajtását; úgy véli, hogy a NAÜ és a globális partnerségi kezdeményezés megerősítése központi eleme a partnerek közös stratégiájának; ezzel összefüggésben támogatja a NAÜ-nek az urándúsítás többoldalúvá tételére irányuló javaslatát; hangsúlyozza továbbá, hogy a transzatlanti partnerek közül a nukleáris fegyverrel rendelkező államoknak jobban kellene törekedniük az atomsorompó-szerződés VI. cikkének betartására;

2006. június 1., csütörtök

30. sürgeti az érintett feleket, hogy a Vegyifegyver Tilalmi Szerződésben kitűzött határidő betartása érdekében kettőzzék meg a vegyifegyverek 2012-re tervezett megsemmisítése végett kifejtett erőfeszítéseiket; kéri továbbá a Vegyifegyver Tilalmi Szerződés Szervezete ellenőrzési rendszerének megerősítését és megfelelő pénzügyi forrásokkal való ellátását, hogy teljesíthesse feladatait; emlékezteti a feleket a Biológiai Fegyvertilalmi Egyezmény 2006 végén sorra kerülő hatodik felülvizsgálati konferenciájának sikeres lezárásához fűződő felelősségükre, és kéri, hogy támogassák az Egyezményhez kapcsolódó megfelelés-ellenőrzési jegyzőkönyv elfogadását;

31. egyetért azzal az állásponttal, hogy a terrorizmus és a tömegpusztító fegyverek elterjedése, illetve a hagyományos fegyverek ellenőrizhetetlen elterjedése elleni harc továbbra is a legnagyobb biztonsági kihívás mindkét partner számára; hangsúlyozza ezért, hogy e téren folytatott együttműködésük megerősítésére mindkét partnernek szüksége van, és támogatniuk kell azt a szerepet, amelyet az ENSZ e problémák leküzdésében játszik;

32. ezért mély sajnálatát fejezi ki az Európában az ún. „rendkívüli kiadatok” kapcsán az emberi jogok, valamint a nemzetközi jog feltételezett megsértése okozta bizalmatlanság miatt; ezzel kapcsolatban utal az Európa Tanács által az Emberi Jogok Európai Egyezményének 52. cikke alapján végzett hivatalos vizsgálatra, és az Európai Parlament ideiglenes bizottsága által végzett vizsgálatra, melyet a 2005. december 15-i parlamenti állásfoglalás⁽¹⁾ és a bizottságot létrehozó 2006. január 18-i parlamenti határozat⁽²⁾ is tartalmaz; felszólítja valamennyi érintett felet, beleértve az USA-t is, hogy teljes mértékben működjön együtt az ideiglenes bizottsággal;

33. hangsúlyozza annak szükségességét, hogy a partnerek mindenkor a nemzetközi jognak, az ENSZ Alapokmányának és a demokrácia elveinek teljes tiszteletben tartása mellett cselekedjenek, és hogy biztosítsák, hogy az erre vonatkozó nemzeti jogszabályaik és mechanizmusaik megfeleljenek az emberi jogokra vonatkozó nemzetközi jognak, és különösen az ENSZ kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó büntetések vagy bánásmód elleni egyezményének; úgy véli, hogy az olyan közös vagy egyoldalú tevékenységek, amelyek nem tartják tiszteletben a nemzetközi jogot, ártanak a nyugati társadalmakról alkotott képnek, sebezhetővé teszik őket és rontják hitelüket a terrorizmus ellen és a béke, stabilitás és demokrácia megteremtése érdekében folytatott küzdelmükben;

34. hangsúlyozza, hogy mind az Egyesült Államok, mind az EU érdekében áll véget vetni annak a jogi bizonytalanságnak, amelybe a guantánamói haditengerészeti bázis Delta táborában tartott foglyok az odaérkezésük pillanatában kerültek, és hogy biztosítani kell számukra az igazságszolgáltatáshoz való azonnali hozzáférést, valamint azt, hogy a háborús bűnökkel vádolt foglyok tisztességes eljárásban részesüljenek a nemzetközi humanitárius jog szerint, és a nemzetközi emberi jogi eszközökkel teljes összhangban; hangsúlyozza, hogy az ügynek a következő EU–USA csúcstalálkozón napirendre kell kerülnie; megismétli a guantánamói fogolytábor haladéktalan bezárására vonatkozó felszólítását;

35. sajnálatát fejezi ki, hogy a múltban az Egyesült Államok védelmi minisztériuma nem engedélyezte az Európai Parlament–NATO Parlamenti Közgyűlés delegáció ad hoc munkacsoportjának látogatását, amelyet 2004 elején kérelmeztek; úgy véli, hogy ez a látogatás azóta fontosabbá vált, mint valaha, és a kérelem újbóli benyújtását javasolja;

36. felhívja a ratifikációs folyamat felgyorsítására azokat a tagállamokat, amelyek még nem ratifikálták a 2003. évi EU–USA kiadási és kölcsönös segítségnyújtási szerződéseket; úgy ítéli meg, hogy a büntetőügyekben folytatott rendőrségi és igazságügyi együttműködés javítása érdekében (az EU részéről) figyelmet kell fordítani az EU és az USA közötti kölcsönös jogsegélyre vonatkozó megállapodások és kiadási egyezmények átültetésére;

37. úgy véli, hogy az EU egyik régi tagállamának, valamint kilenc új tagállam állampolgáira vonatkozó jelenlegi vízumkötelezettség a régi és az új EU-tagállamok közötti indokolatlan megkülönböztetést jelent; sürgeti az Egyesült Államokat a vízummentességi program valamennyi tagállamra történő kiterjesztésére, hogy valamennyien késedelem nélkül egyenlő, nyitott és tisztességes bánásmódban részesüljenek;

⁽¹⁾ Elfogadott szövegek, P6_TA(2005)0529.

⁽²⁾ Elfogadott szövegek, P6_TA(2006)0012.

2006. június 1., csütörtök

38. úgy ítéli meg, hogy a „megbízható személy” kezdeményezés önkéntes; megállapítja azonban, hogy ez adatvédelmi nehézségeket okozhat az EU-ban, különösen az üzleti célból vagy turistaként az Egyesült Államokba utazó polgárok számára; kijelenti, hogy az adatvédelem tekintetében biztosítani kell az Európai Közösségek Bírósága legutóbbi ítéletének megfelelő követését az utasok nevére vonatkozó adatok ügyében⁽¹⁾, és közös stratégiát kell kialakítani a kéretlen kereskedelmi jellegű levek („spam”), kémprogramok és rosszindulatú programok ellen, ugyanakkor erősíteni kell a végrehajtásra vonatkozó bilaterális együttműködést, és minden illetékes féllel együtt kell működni annak érdekében, hogy a harmadik országokban is terjedjék a kéretlen kereskedelmi jellegű levelek elleni küzdelem szükségességét;

39. hangsúlyozza a határvédelmi kezdeményezésre vonatkozó fokozott együttműködés szükségességét, a határvédelmi ügynökségek közötti hálózatok kiépítését segítő egyedi végrehajtási kezdeményezés kialakítása, a hatékony határvédelmi technikák átadásának és konkrét alkalmazásának, és az információk és tapasztalatok megosztásának elősegítése érdekében, valamint olyan mérhető eredmények biztosítása céljából, amelyek megmutatják, milyen mértékben sikerült a végrehajtás révén csökkenteni a hamisítást;

40. javasolja a pénzmosás, a terrorizmus finanszírozása, az adóelkerülés, a korrupció és egyéb törvénytörő cselekmények elleni küzdelemre vonatkozó együttműködés továbbfejlesztését a Pénzügyi Akció Munkacsoport ajánlásainak és egyéb megfelelő együttműködési keretek alkalmazásának keretein belül;

41. felszólítja az Egyesült Államokat, hogy állapítson meg olyan hatékony eljárásokat, amelyek lehetővé teszik magánszemélyeknek, hogy kifogásolják a terrorizmussal gyanúsított személyeknek az Egyesült Államok által összeállított jegyzékébe történő felvételüket, és töröltesék nevüket a jegyzékből, amennyiben ártatlanságuk bebizonyosodott, valamint biztosítja, hogy a jegyzékben szereplő személyekkel azonos (vagy hasonló) nevet viselő személyeket ezen egybeesés miatt nem érik hátrányos hatások;

42. az egyenértékűsége és a viszonyosságon alapuló, operatív együttműködésre szólít fel a terrorizmus (különös tekintettel a közös megfigyelési listák létrehozására), a szervezett bűnözés, a kábítószer-kereskedelem és a korrupció elleni küzdelemben tett intézkedések, valamint a DNS-adatok Európán keresztül történő átadása, a számítástechnikai biztonság és számítástechnikai bűnügyi politika kidolgozása és alkalmazása terén, ami magában foglalja az iparág és a kormányzatok közötti együttműködés jelentőségével kapcsolatos kérdéseket, a kulcsfontosságú információs infrastruktúra védelmét, az internet terroristák általi használatát, a személyazonosság-lopást, az elektronikus bizonyítékok megengedhetőségét, valamint az internetes gyermekpornográfia elleni küzdelmet is;

43. emlékeztet azonban arra, hogy az EU és az Egyesült Államok közötti mindennemű együttműködést az emberi jogok és az alapvető szabadságok – beleértve a tisztességes tárgyaláshoz való jogot – teljes tiszteletben tartásával kell megvalósítani, valamint hogy bármely személynek az Egyesült Államok számára történő kiadatása előtt garanciákat kell szerezni az Egyesült Államoktól, hogy a kérdéses személyt nem ítélik halálbüntetésre; felszólítja a transzatlanti partnereket, hogy a közöttük folytatott igazságügyi és rendőrségi együttműködés során tartsák tiszteletben a viszonyosság elvét;

44. úgy ítéli meg, hogy az USA hatóságoknak, a közösségi intézményeknek és az Európa Tanácsnak együtt kell működni ideiglenes bizottságával annak kiderítése kapcsán, hogy a CIA igénybe vett-e európai országokat a folyók szállítására és illegális fogva tartására;

A partnerség gazdasági és kereskedelmi területei, és a transzatlanti piac létrehozása 2015-ig

45. úgy véli, hogy a gazdasági partnerséget a javasolt transzatlanti partnerségi megállapodás keretében kell továbbfejleszteni, valamint ki kell egészíteni a transzatlanti repülési megállapodással és nem a jelenlegi nehézkes, és néha ellentmondásos módon kell folytatni;

⁽¹⁾ 2006. május 30-i ítélet a C-317/04 Parlament kontra Tanács és C-318/04 Parlament kontra Bizottság egyesített ügyekben.

2006. június 1., csütörtök

46. felszólítja az osztrák elnökséget, hogy tegyen nagyobb erőfeszítéseket a 2005. évi EU–USA csúcstalálkozón elfogadott, a transzatlanti gazdasági integráció megerősítéséről szóló nyilatkozat végrehajtására azáltal, hogy magas szintű fórumokat hoz létre a szabályozási együttműködésről és az innovációról, valamint azáltal, hogy közös EU–USA vizsgálatot indít a transzatlanti kereskedelem és befektetés fennmaradó akadályainak azonosítására és a transzatlanti piac létrehozásából származó várható előnyök megállapítására; mindezt figyelembe véve pontos cselekvési útvonalat meghatározó útterv létrehozását és a létrehozásra vonatkozó határidő meghatározását javasolja; e tekintetben üdvözli a 2005 novemberében tartott első, nem hivatalos EU–USA gazdasági miniszteri ülésen egy munkacsoport annak érdekében történt létrehozásáról hozott határozatot, hogy garantálják a szellemi tulajdonjogok jobb védelmét, a javított határőrizeti együttműködésre, az állami és magánpartnerségekre és a harmadik országok számára összehangolt technikai segítségnyújtásra összpontosítva;
47. utal a transzatlanti gazdasági kapcsolatokról szóló 2006. június 1-i állásfoglalására ⁽¹⁾;
48. sürgeti a transzatlanti fogyasztói párbeszéd és a transzatlanti környezeti párbeszéd újjáélesztését a fogyasztók egészségét, biztonságát és a környezetvédelmet előrevivő legjobb gyakorlatok kifejlesztése érdekében, ezáltal elősegítve a fenntarthatóbb transzatlanti piacot;
49. felhívja a vezetőket az Atlanti-óceán mindkét partján a transzatlanti gazdasági együttműködés felélénkítésére olyan korai előrejelzési rendszerek létrehozásával, amelyek a szabályozási és jogalkotási folyamatok korábbi szakaszaiban – a probléma azonosításakor és a megoldás meghatározásakor – lépnek működésbe;
50. elítéli az Egyesült Államok külpolitikájának és külgazdasági-külkereskedelmi politikájának nagy részét jellemző területen kívüli megközelítést, amelyre jó példát nyújt a Helms–Burton törvény, a Torricelli-törvény és az USA kereskedelmi törvényének 301. szakasza;

A partnerség intézményi kerete

51. emlékeztet arra, hogy bár az elmúlt években a partnerséget befolyásoló főbb akadályok inkább a tartalmat érintő nézeteltérések voltak és nem intézményi természetűek, de egyetlen hosszú távú eredmény sem érhető el a haladásra törekvő intézmények nélkül; emiatt hangsúlyozza a rendszeres végrehajtási összehangolást és konzultációt biztosító szilárd intézményi keretrendszer fontosságát; ezért ismételt felhív a transzatlanti partnerség parlamenti szempontjának megerősítésére azáltal, hogy a transzatlanti törvényhozási dialógust (Transatlantic Legislators' Dialogue – TLD) egy olyan transzatlanti gyűléssé alakítják, amely az EU–USA csúcstalálkozók elé jogalkotói csúcstalálkozókat ütemez; ezen túlmenően azon a véleményen van, hogy meg kell fontolni a jogalkotásban résztvevő személyzet cseréjére irányuló új, közösen finanszírozott programok bevezetésére vonatkozó elgondolást;
52. ezért támogatja az osztrák elnökség javaslatát a parlamenti képviselőknek, valamint az európai és az amerikai polgári társadalomnak a partnerség napi működésébe történő teljesebb bevonására vonatkozóan; úgy véli, hogy a Parlament elnökének és az amerikai Kongresszus vezetésének részt kell vennie a következő csúcstalálkozón annak példázására, hogy a partnerség a választott képviselők élénk támogatását és közreműködését élvezzi;
53. üdvözli, hogy hat további európai parlamenti bizottság képviselőit vonták be a transzatlanti jogalkotók párbeszédébe és támogatja a jelenlegi törekvéseket a Parlamenten belüli korai előrejelző rendszer kiépítésére; úgy véli, hogy legkésőbb az Európai Parlament 2007. évi költségvetésének fel kell állítania egy állandó hivatalt Washingtonban, hogy a Parlament és a TLD állandó kapcsolatban lehessen az amerikai Képviselőházzal és a Szenátussal;
54. üdvözli a 2005. júniusi EU–USA csúcstalálkozó által támogatott 2005-ös úttervet és különösen a szabályozásról szóló párbeszéd könnyítését szolgáló magas szintű szabályozási együttműködési fórum létrehozását;

⁽¹⁾ Elfogadott szövegek, P6_TA(2006)0239.

2006. június 1., csütörtök

55. ragaszkodik az érdekeltek és a jogalkotók aktív részvételéhez a szabályozási együttműködésről szóló párbeszéd-mechanizmusokban;

*
* *
* *

56. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek és az Amerikai Egyesült Államok elnökének és kongresszusának.

P6_TA(2006)0239

A transzatlanti gazdasági kapcsolatok

Az Európai Parlament állásfoglalása a transzatlanti gazdasági kapcsolatokról (2005/2082(INI))

Az Európai Parlament,

- tekintettel az EK–USA kapcsolatokról szóló 1990. évi transzatlanti nyilatkozatra, az 1995. december 3-i új transzatlanti menetrendre ⁽¹⁾ és az 1998. május 18-i transzatlanti gazdasági partnerségre ⁽²⁾,
- tekintettel a Bizottság „Új transzatlanti piac” című 1998. március 11-i közleményére (COM(1998)0125),
- tekintettel az 1999. június 21-i bonni nyilatkozatra ⁽³⁾ és különösen a „Jólét és fejlődés előmozdítása a gyorsan változó világban” és „A korai előrejelzés javítása” című szakaszaira,
- tekintettel a 2002. május 2-i „Pozitív gazdasági napirend”-re ⁽⁴⁾,
- tekintettel 2005. június 9-i, a transzatlanti kapcsolatokról szóló állásfoglalására ⁽⁵⁾, illetve 2001. május 17-i ⁽⁶⁾, 2001. december 13-i ⁽⁷⁾, 2002. május 15-i ⁽⁸⁾ és 2003. június 19-i ⁽⁹⁾ korábbi állásfoglalására, illetve 2004. április 22-i ⁽¹⁰⁾ és 2005. január 13-i ⁽¹¹⁾ állásfoglalására,
- tekintettel a Bizottság 2001. március 20-i, „A transzatlanti kapcsolatok megerősítése: összpontosítás a stratégiára és az eredmények elérésére” című közleményére (COM(2001)0154),
- tekintettel a Bizottság 2005. május 18-i, „Egy erősebb EU–USA partnerség és nyitottabb piac a XXI. századra” című közleményére (COM(2005)0196),
- tekintettel a „Gazdasági partnerségünk erősítése” című 2004. évi nyilatkozatra ⁽¹²⁾,
- tekintettel a 2005. június 20-án Washington DC-ben tartott EU–USA csúcstalálkozó eredményeire és különösen gazdasági kezdeményezésére: az Európai Unió és az Egyesült Államok kezdeményezése a transzatlanti gazdasági integráció és növekedés kiterjesztéséről,
- tekintettel az EU és az USA gazdasági minisztereinek 2005. november 30-i találkozásán elfogadott közös EU–USA munkaprogramra a fent kezdeményezés végrehajtásáról,

⁽¹⁾ Aláírva az EU és az USA madridi csúcstalálkozásán.

⁽²⁾ Az EU és az USA londoni csúcstalálkozásán elfogadott közös nyilatkozat.

⁽³⁾ Aláírva az EU és az USA bonni csúcstalálkozásán.

⁽⁴⁾ Elfogadva az EU és az USA washingtoni csúcstalálkozásán.

⁽⁵⁾ HL C 124. E, 2006.5.25., 556. o.

⁽⁶⁾ HL C 34. E, 2002.2.7., 359. o.

⁽⁷⁾ HL C 177. E, 2002.7.25., 288. o.

⁽⁸⁾ HL C 180. E, 2003.7.31., 392. o.

⁽⁹⁾ HL C 69. E, 2004.3.19., 124. o.

⁽¹⁰⁾ HL C 104. E, 2004.4.30., 1043. o.

⁽¹¹⁾ HL C 247. E, 2005.10.6., 151. o.

⁽¹²⁾ Aláírva az EU és az USA 2004. június 25–26-i shannoni csúcstalálkozásán.